

VOX URBIS

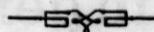
DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

SEMEL IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 4,80;
ubique extra Italiam Lib. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; M. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in commentarii operculo
Lib. 0.10 pro unoquoque centimetro quadrato.

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem
ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA

Subnotatio fieri potest:

IN RUSSIA

Apud GRETZNER ET WOLF Apud "KRONIKA BODINNA", Apud BURNS AND OATES

VARSIAE POLONORUM
Babowskie Przedmiescia, 15.

VARSIAE POLONORUM
Krakowskie Przedmiescia, 6

IN ANGLIA

Apud FREDERICUM PUSTET

LONDON W.
28, Orchard Street.

IN CIVITATIBUS FOEDERATIS

AMERICAE SEPTENTR.

S. Sed. Ap. et S. Rit. Congr. Typ.
NEW YORK CINCINNATI
52, Barclay Street. 436, Main Street.

IN GERMANIA

Apud FREDERICUM PUSTET

S. Sed. Ap. et S. Rit. Congr. Typ.
RATIBONAE in BAVARIA

IN CANADA

Apud LIBRAIRIE GRANGER FRERES

MONTRÉAL
1698, Rue Notre-Dame.

RERUM INDEX

De utilitate concordiae inter Civilem ed Ecclesiasticam potestatem.

Thibetanae notae.

De Ecclesiae Conciliis inter Nicaenum et Constantinopolitanum I.

Hebraeorum prisca ars.

Fabulae selectae Fontanii a Joanne Bapt. Giraud latine redditae, passim
retractatae a Francisco Xav. Reuss: CXXVI. Lupus et canis macilentus. -
CXXVII. Ne quid nimis.

De Agape et Eucharistia in primis Ecclesiae saeculis.

De Collegio Urbano Propaganda Fidei.

Francisci Assisiensis commemoratio.

Geographicae notae: De Iaponiorum diis.

Aestiva diverticula. In via ductu ferrea de socialismo colloquium.

Ex SS. Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae.

Acta pontificia. Sanctissimi D. N. Pii PP. X litterae ad eminentissimum virum Cardinalem Urbis Vicarium missae de clericis in Urbis Seminaria cooptandis.

Diarium Vaticanicum: Coram SSmo admissiones. - Pontificiae electiones. - Varia.

Annales: Iaponicum bellum. - Cretici motus. - Thibetanum cum Anglis foedus ictum. - Mauritana atque Americana bella civilia. - Discremen inter Galliam et Apostolicam Sedem.

Librorum recensio. - Libri recens dono accepti. - Aenigmata.

In tertia operculi pagina:

Sociis monitum de imagine SS. D. N. Pii PP. X a Vox Urbis comm. vulgata.

Per Orbem.

Ioci: Quid et cuiusmodi « punctum interrogativum » appellant.

Epistolarum commercium.

ROMAE

EX OFFICINA PACIS, PH. CUGLIANI

35. Via della Pace

MDCCLXIV

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS Comm. VOX URBIS in an. MDCCCCIV.

Premium subnotationis est in Italia Libell. 4,80; ubique extra Italiam Libell. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; March. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25 *recto tramite* mittendum ad

ARISTIDEM LEONORI EQUITEM
COMMENTARI "VOX URBIS", POSSESSOREM ET ADMINISTRATOREM,
ROMAM, via Alessandrina, 87.

PRAEMIA SOCIS CONSTITUTA

ad libitum:

- a) Tabula metr. $0,45 \times 0,22$ Pontificiae dominationis auspicationem referens a Pio PP. IX an. MDCCCXLVI peractam, et in Commentarii "Vox Urbis", commodum unice ex antiqua tabula desumpta; *sive*
- b) Collectio chartularum electissimarum, quae distincta coloribus praecipua Romae, aut eius vicina redundunt; *sive*
- c) Urbis et Ianiculo monte prospectus. (Tabula aere cusa metr. $1,10 \times 0,24$)

Donum, quod voluerit, quisque subnotans petet **primum intra mensem ab eius subnotatione** et cum ipso subnotationis pretio.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETUM SUBNOTATIONIS:

In Italia: Lib. 4,80 — Ubique extra Italiam:
Lib. 6,25, Doll. 1,25, Sch. 5, M. 5, Rubl. 3, Coron. 6,25

SEMEL IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR:

ARISTIDES LEONORI, eques.
ROMAE - Via Alessandrina, 87.DE UTILITATE CONCORDIAE
INTER CIVILEM ET ECCLESIASTICAM POTESTATEM.

DUM saevit in Gallia contra Ecclesiam Christi persequutio, dumque illius civitatis administrari, post Divionensem et Vallis Vidonis episcopos imperio Pontificis sponte subiectos, spe decepti telaque sua fracta Romano scopulo carentes, nova fulgura mimitantur, quae gentiae bono futura blaterant, abs re non erit cordatorum virorum menti animadversiones nonnullas subiicere de utilitate, quam res publica cum Ecclesia consentiens sibi procurat; eoque magis quod non ex inepto nostro calamo, sed ex gravissimo viro, PURPURATO PATRE FRANCISCO SATOLLI, qui funditus rem pertractavit, eas nobis deducere datum fuerit (1). Haec itaque vir eminentissimus scribit:

Non solum viget verum et proprium officium, quo rerumpublicarum potestates cum Ecclesiastica potestate consentire debeant; sed etiam propria ipsorum utilitas eis id suadet. Quemadmodum adest indissolubilis connexio inter spirituale et corporale bonum humanitatis usque dum praesens perseverat vita, ita debet esse inter potestatem sacerdotalem et politicam.... Non immoror demonstrare quot modis ab ipsa rerum natura, in eo quod docet et praestat Religio, bona deriventur innumerabilia et infinita rebuspublicis. Heic meminisse solummodo iuvatum effundendi perpetuas preces ad Dominum pro omnibus Principibus et pro Imperiis, a primis Ecclesiae temporibus viguisse usque nunc (2), quod primos christianos testimonium perhibent Iustinus (*Apol.*, 2), Horigenes (l. VIII, *contra Celsum*) et Eusebius (*Hist. Eccl.*, l. 4, c. 26). Operas pretium est in medium afferre quod scripit Tertullianus (*Apol. adv. Gentes*, c. 30): « In caelum suspicentes christiani... precantes unus semper pro omnibus Imperatoribus vitam illis prolixam, Imperium securum; domum tuam, exercitus fortes; senatum fidelem, populum probum, orbem quietum et quaecumque hominis et Caesaris vota sunt ». Hic est ignis salutaris qui nunquam extinguitur: summa omnium malorum humanitati immineret, vix ac ignis iste halare desineret.

Quod si spiritus iustitiae, caritatis et abnegationis sunt conditiones civili consortio penitus necessariae et ulterius sunt tres causae quae ad dirigendam humanitatem in viam progressus invant, scire satis esse debet religionem chri-

(1) *De iure publico ecclesiastico disceptationes historicocriticae* auctore FRANCISCO Card. SATOLLI, quas Leo canonicas Ricci ex Italo sermone in Latinum convertit — Romae, apud Desolé, Lefebvre et soc., cap. I.

(2) Et pro Gallia in ipso Concordati art. VIII est sanctum. Otr. num. sup. — At Napoleon, si cum Combesio comparavia, vir imbecillis animi facile apparebit! (V. U.).

stianam esse earumdem virtutum salutarium matrem et altricem, et ab ipsa solummodo escam et vitam recipere posse; ut concludatur prosperitatem et salutem Imperiorum perpetuae Ecclesiae super Imperia, et potestatis sacrae super politicam efficaciae esse adnexam. Politica potestas, non iam dominium super multitudinem servorum, sed gubernium et regimen super homines liberos esse debet; in quolibet actu et ordinatione ad bonum commune, minime vero ad privatum dirigatur oportet. Huius speciei et naturae est potestas sacerdotalis in persona Romani Pontificis relate ad Ecclesiam universam, ac ita divina institutione infallibiliter perseverat. Hinc actio huius in alteram est omnino potens contra tyrannidem. Potestas Ecclesiae est pastoralis potiusquam herilis, integrum tamen retinens vim auctoritatis, quae proprie Christo competit, et ab eo Romano Pontifici collata fuit ex quo illam Petro commisit. Eiusque actio ad mitiorem reddendam vim potestatis civilis apta erit, dum eamdem moraliter efficaciorem faciet. Qua de re, iam scriptorum clarissimae notae testimonio comprobata, locutus est et Pontifex Leo XIII, qui ita sapienter disseruit in lit. encycl. *De Christiana Civitatum constitutione*, ut opportunum non sit de illa prolixius loqui.

Bonorum quae ab Ecclesia et a potestate sacerdotali profluunt in Imperia, testes sunt historiae omnes, et experientia, sive directe, sive contrariorum lege obstinatorem hominem, qui rectum rationis usum non amiserit, persuadere potest. Impietas, iniustitia, turpe ingrati animi vitium exprobationis nota digna ostendet illa regna, quae ab Ecclesia discesserunt, eique submissionem et reverentiam in humanis divinisque rebus negarunt, et sub praetextu libertatis ipsi bellum inferunt. Ipsi dicta censentur verba sancti Gregorii Magni (*Expos. in V ps. poenit.*), quae tristem Ecclesiae in saeculo nostro conditionem ad unguem referre videntur: « Nulla ratio sinit ut inter reges habeatur qui destruit potiusquam regat Imperium; et quoscumque habere potest perversitatis suae socios, eos a consortio Christi efficit alienos. Qui turpissimi lucri cupiditate illectus Sponsam Christi captivam cupiditate adducere, et passionis Dominicanae Sacramentum ausu temerario contendit evanescere Ecclesiam quippe quam sui Sanguinis pretio redemptam Salvator Noster voluit esse liberam, hanc iste potestatis regiae iura trascendens, facere conatur ancillam. Quanto melius foret sibi Dominam suam esse agnoscere, eique religiosorum principum exemplo devotionis obsequia exhibere, nec contra Deum fastum ostendere dominationis, a quo suae dominium accepit potestatis;... in tantum autem suae tem-

ritatem extendit vesaniae, ut caput omnium Ecclesiarum, Romanam Ecclesiam sibi vindicet, et in domina gentium terrenae ius potestatis usurpet ».

Hoc velim tandem aliquando intelligent hostes Ecclesiae Romanae, quum eam tanto impetu adoriuntur, contendentes quaquaversus turbare et pessum dare eius potestatem, eius iura, eius rationes.

THIBETANAЕ NOTAE.

THIBETANUM imperium, maxima inter trium populorum regna constitutum, finitimarum cupiditatem facile irritat. Aemulorum ideo mens in unum ex adverso tendit, ut vallatam undique naturae subsidio terram vi aut calliditate ingrediantur. At nemo haec tenus regione potiri valuit, quod non sine admiratione fuit. Gens enim, infirma licet atque imbecilla, diu atque constanter restitit potentissimarum nationum incursibus situ suo natura inoppugnabilis, ac prudentia et calliditate magistratum suorum, qui alienigenam quemvis peregrinumque, oculato consilio, semper suis a finibus arcuerunt; ita ut Lhassa urbs caput, quam sanctam illi habent, viginti millia sacerdotum per claustra enutriens, in iisque sacerdotem gentium maximum (*Dalaj-Lama* nuncupant), locus adhuc ignotus plane exteris foret.

Quamvis enim xix medio saeculo Gallici sacerdotes duo, Hacins et Gabetius, Lhassam urbem magnos post labores viderint, quamvis nullam passi fuerint molestiam, intra menses duos, immutato populi animo, metus peregrinorum adeo potuit ut ambo eiicerentur.

Eorum exemplum nemo deinde Europeus imitatus est, quin statim sacris a moenibus repelleretur. Re quidem vera quum anno circiter M DCC LXXVIII Hungari quidam viatores, quibus Bela Szechingius comes praeerat, urbem attigere conarentur, in vexillo, quo muniti progrediebantur, pacis atque amicitiae haec verba proferentes: « Princeps venit Bela rege ab atavo genitus, ut Lamium pontificem veneretur, utque gentis sermonem, Madgyarorum sermonis persimilem, addiscat », occurrentes milites Belae commeatum Ba-thang ad urbem sisteere iusserunt, ac statim referre pedem.

Privalskins, Russorum tribunus, bis eadem aggressus est haud quidem meliori exitu, Nabehou urbem quum attigisset, redire et ipse coactus. Similia Angli duo passi sunt viatores, Tamar tribunus, Pomangzonyam ad urbem, et Mac-Aulay ab ipsa non longe retrorsum

SUPELLEX AD RES DIVINAS.

Commentarii **VOX URBIS** administratio recto tramite suppeditat supellectilem omnem, qua tum in templis, tum in oratoriis ad res divinas uti solemus.

Mandata ad **VOCIS URBIS** administratorem (Romam, *via Alessandrina, 87*) mittantur, res praecise indicando quae quisque sibi cupit. Gratuito sumptuum aestimatio fiet.

SOCIIS MONITUM.

Sociis pluribus morem gerentes Idib. Novembr. an. **MDCCCCII** apud Commentarii **Vox Urbis** administratorem officium instituimus quod de negotiis Ecclesiasticis esset: de expediendis scilicet rationibus omnibus, quae apud Romanae Ecclesiae «Congrationes» aguntur.

Itaque si quis procuratione nostra uti velit, profecto temperantiam in pretio, studium atque alacritatem in opere inveniet.

SATURIO

Comoedia latinis versibus conscripta a clarissimo viro Ioanne Baptista Francesia et per Commentarii **VOX URBIS** paginas vulgata, in volumen redacta est, quod apud Commentarii eiusdem administratorem venale prostat lib. 1.

■ IN LUDIS LITTERARUM OPTIMA TIRONIBUS SCENICE AGENDI EXERCITATIO. ■

Utrum Imperatores concilii dicto audientes necne fuerint satis patet ex eventibus qui sequuntur, maximeque ex tristissimis illis conventibus Mediolanensi scilicet an. CCC LIV (vel CCC LV), Sirmiensi an. CCC LVII et Ariminensi altero an. CCC LIX, in quibus Ariana insolentia, furentibus Imperatoribus, caput iterum extulit atque ad tumultus, exsilia, ad vim denique omnem processit.

HEBRAEORUM PRISCA ARS.

Ut de Hebraeorum arte ex ordine disseramus in quo haec legimus: « Ecce – (ego Dominus) – vocavi ex nomine Beseleel filium Uri filii Hur de tribu Iuda et implevi eum Spiritu Dei – (scilicet omnem scientiam faciendorum illi dedi), – sapientia et intelligentia et scientia in omni opere, ad excogitandum quidquid fabrefieri potest ex auro, et argento, et aere, marmore, et gemmis, et diversitate lignorum ». Habemus igitur hunc non factorem, rursum rerum, sed opificem suapte creantem ornamenta et exemplaria pretiosissima et speciosissima. Prosequitur Deus: « Dediique ei socium Ooliab filium Achisamech de tribu Dan. Et in corde omnis erediti posui sapientiam – (scilicet in minoribus artificibus, qui iuuent Beseleel et Ooliab), – ut faciant cuncta, quae praecepi tibi; tabernaculum foederis, et arcum testimonii, et propitiatorium, quod super eam est, et cuncta vasa tabernaculi, mensamque et vasa eius, candelabrum purissimum cum vasis suis, et altaria thymiamatis, et holocausti, et omnia vasa eorum, labrum cum basi, vestes sanctas in ministerio Aaron sacerdoti et filiis eius, ut fungantur officio suo in sacris ». Quae prodigialiter incredibili celeritate et incredibili pretiosorum vi metallorum gemmisque fecerit, illa enumerauntur in *Exodo* a cap. XXV ad cap. XXXI. A Iosepho de his scimus pariter (1), unde solemne mihi est duo animadvertere; alterum quod dispositis tribubus quadrifariam circa tabernaculum ut tres ordinarentur per latus, platea vero a tentoriis ad tabernaculum interesset, artificibus Hebraeis separatus et conveniens loca ad officinas constituebatur; alterum quod Moysi, seu Beseleel, inventio tubae ductilis late resonantis adscribatur, qua modo congregarentur certo clangore populus, vel seniores, vel sacerdotes, modo castra moverentur. Quid modo dicendum de Etruscis, quibus illarum tribuitur inventio tubarum?...

Tyrrenaeque tubae mugire per aethera clangor (2). Huius autem tubae ductilis, contractilis nempe, et protractilis, nomen apud Hebraeos, Iosepho teste (3) asophra fuit, argentoque ducta est, et hac de causa credo mos invaluisse apud Christianos in solemnibus Summi Romani Pontificis argenteae buius tubae cubitalis clangore uti. Addam vero ab Aaron, tumultu, seditione flagitantibus Hebraeis, immo iubentibus, vitulum aureum fuisse conflatum, ut adorarent imaginem idoli Aegyptii *Api*. Numquid artem apud Hebraeos ista non probant?

(1) *Antiquit. Iudeae.*, lib. III, a cap. VI ad XV inclusive.
(2) *Aeneid.*, lib. VIII.
(3) *Antiquitat. Iudeae.*, lib. VII, c. XIV, ad lib. VIII, c. VII inclusive.

FABULAE SELECTAE FONTANII

A IOANNE BAPT. GIRAUD LATINE REDDITAE

PASSIM RETRACTATAE A FRANCISCO XAV. REUSS (1).

CXXVI. — LUPUS ET CANIS MACILENTUS.

Nil valueret preces, quas olim tinca minuta (2)
Fudit, ne fieret cocta vel assa caro.
Carpei tunc homines, quos spernere lucra minoria
Urget maioris spes male certa lucri.
Ille meus sapuit piscator; nec mea tinca
Desipuit, causam dicere nisa suam.
Crassa mente lupus, non ut pescator acuta,
Incudit in macrum per vaga rura canem.
Quem fera prostratum quum deglutire pararet,
Causatur maciem praedam voranda suam.
– « Ne – rogat – exsucca coenes de carne canina;

Fercula, rex nemorum, te meliora decent.

Exspecta paulum: diti est nuptura marito
Unica cras domino filia nata meo.

Festivis epulis ego quum sim iussus adesse,
Terga, vel invitatus, mox adipata geram. »

Victor abire sinit macilentum credulus hostem,
Iussum ventriculo rite favere suo.

Septem post soles, pulsat lupus ostia, numque
Sint adipata satis terga canina, rogat.

Clathro tectus erat valido canis; inde latronem
Alloquitur, posito iam trepidante metu.

– « *Exspecta paulisper – ait – prandebis opime:*
Ianitor haud procul est, me dabit ille tibi. »

Ianitor ille molossus erat, qui, Cerberus alter,
Quotquo mordebat colla, molebat item.

Tum lupus iratus: – « Tibi vermes ilia rumpant –
Infremit – ac scabie ianitor intereat! »

Haec in verba fugam maturat: scilicet ille
Crure satis valuit, non satis ingenio.

CXXVII. — NE QUID NIMIS.

Nulla fere vis naturae mihi cernitur usquam,
Certo quae norit se cohibere modo.

Metam cuique rei dedit orbis Conditor aptam,
Tangere quam fas sit, transiliisse nefas.

Saepe tamen Natura suis e finibus exit,
Seu prodesse tibi, sive nocere parat.

Flava Ceres, segetum nutrix, damnosa fit agris,
Quum sata plus aequo luxuriare iubet.

Tum male spica premitt spicam, quae dum bibit auram
Parcius ac lucem, stramen inane parit.

Officit et pomis Pomona feracior: eheu!
Quos onerat ramos, pondere sternit humi.

Fruges immundicas tondenti Jupiter agno
Sic permisit, ut hinc cresceret ampla seges.

At semel immissus campo, sata cuncta vorat grex,
Et quae non potuit mandare, calce terit.

Tum concessa lupis in oves moderata potestas,
Qua pars balantium coena lupina foret.

At suevere lupi cunctas mactare, vel omnem
Certe tentarunt dilaniare gregem.

Ergo ius homini datur aqua plectere sonies
Poena; poena tamen fit cruciatus atrox.

Namque solet feritate feras humana propago.
Vincere, non ullum docta tenore modum.

Civibus hoc vitium summis inolovit et imis:
Temperat a nimio nec gravis ipse sophus.

Undique, si quid ago, moneor: Ne quid nimis! Atqui
Admonitor monitum praeterit ipse suum.

(1) Cf. num. sup. (2) Vide Fabulam LX.

Sed ad aliam Hebraicarum artium aetatem properare iuvat; eamque, quae non minor quam Graecia aetas Periclis, Romanis Augnsti saeculum, Italicis recentioribus tempus Decimi Leonis effulsit et latissime coruscavit. Ut enim Iosue sepulcrum in Palaestinis reperto praeteream, ad Salomonis tempus venio, quo summum, ineffabile quoddam, singulare apud Hebraeos artes non solum, sed disciplinae, consequatae sunt, ac tenuerunt. Si sacros legeris libros, nempe *Regum* tertium a capite V inclusive, usque ad X integrum, anceps eris utrum admireris, vel credas. Quae enim ibi narrantur ferme captum humanum superant; si opum infinitam vim consideraveris...; quid vero si artes per omnia homini possibilia ludentes? Quot ornamentorum genera a ligno ad aurum, ad marmora, ad gemmas, ad lapides pretiosos, ad vestes, ad thoreumata? Et quam affabre omnia! Et quanta sapientia, quae aedificabantur, centum et octoginta hominum millibus ordine miro et per agmina adlaborantibus! Exstant adhuc subtractiones Salomonicae, marmorum incredibili mole constructae, circa quas vel hodie, statutis diebus, Iudeis conceditur via a Turcis, mercede pacta, ut plangent ruinas eversae Ierusalem. Haec autem ita solemnia, immania sunt, ut ille tantum credat, qui viderit. Praeterea legenda sunt quae Iosephus ad haec recenset (1); quae tamen omnia ita descripta ad unguem sunt, ut potius cernere, quam legere arbitreri. Ecquid enim candelabra illa aurea, aeneum mare duodecim bobus impositum, tot millia aurearum phialarum, tot lances, tot vasa aurea, argentea, quo-

(1) Ibid., lib. VIII, c. III.

rum numerus ferme incredibilis? Nec quis credit externis opificibus, architectis, fabris ista dolata. Salomon ipse caput rei erat, cui manus instar dexteræ fuit Chiras, matre natus de tribu Nephtali, patre Israelita (1). Haec vero, sicut idem Iosephus praedicat, in summa saltem et exemplari, David singula descripta filio Salomonis reliquerat.

Numquid addemus Salomonis palatia, rura ad rusticandum, suburbanas delicias, et quae in illis congeserat? An memorabimus urbes exstructas, quas inter Palmiram admirabilem adhuc ruinis, quae olim Thamar, hoc est « Palma » appellata est? At subversa Ierusalem a Nabuchodonosor, prostrata Iudea, Iudeis Babylon translati, inclinata ad alienos incolas artis Hebraeae est, quae sensim sine sensu in Persarum morem primo, mox in Romano-Hellenum deflectitur plura admiscens; nunc unice ex illa supersunt columnæ atriorum templi, quod Herodes refecit, in Vaticana Basilica adhuc videndae.

DE AGAPE ET EUCHARISTIA

IN PRIMIS ECCLESIAE SAECULIS.

Quae recolo ab Ermonio excerpti, qui dissertationulas duas Lutetiae Parisiorum edidit nuper, alteram de antiquissimo christifidelium fraterno convivio (2), alteram de Eucharistica Mensa primis pariter Ecclesiae sae-

(1) Reg., lib. III, c. XVIII.

(2) V. ERMONI. *L'Agape dans l'Eglise primitive*. (Paris, ap. Blond, 1904).

vertere impulsi. Bonvalotius atque Orleanensis princeps Henricus, an. M DCCC LXXXIX urbem caput prope iam videbant quum ipsi quoque in Tonkinum viam retorquere coacti sunt. Gallus autem ille audax Dutreilus de Rhins, qui quovis pacto rem perfidere voluerat, Tan Bonddha prope urbem enecatus ab incolis cecidit.

Aliosne infortunatos exploratores commemo-remus? En Littledalins anno M DCCC XCV Ladakium remissus; en denique Suedus ille Sven-Hedinus, qui, licet Mongoli speciem optime sumpisset, agnitus tandem tribus equitum centuris occurrit, qui eius cursum represserunt.

Unus tamen inter advenas exstitit carissimus dñs, Tsyhikofus ex Russorum gente, qui, Boud- dhisticas religionis assecula, peregrinantur cum turba mixta Lhassensia moenia attingere valuit, ac deinde reversus urbis notitas vulgare.

Lhassam itaque urbem templorum plenam describit; tempia autem ubique statuis exornata complurimis, quas aurum gemmaeque multae condecorant pretioque magno faciunt. Pleraque signa Bouddham deum referunt, una est Bal- Schamo divae consecrata, quae virginibus viro matris favebat. Hanc iuvenes turmatim pre-tentur; huius ad pedes effuso oleo, vinoque, bordeisque granulis oblatis sacra faciunt; quae quidam ad cerealia devoranda murum multitudine convenit, quos tamen repellere pio nemi-licet.

Sacra aedes permultas Lhassa urbs continet; ex aliis tamen maxima pariter atque opulentissima quae Potala, summi Lamas sacerdotis omnes, nuncupatur: hanc maximam ornati-ssimamque praeter templum aeraria faciunt, et sacerdotum habitacula et reorum custodiae, tri- bunalia, musea. Qui thesauri per Thibetanum regnum coacervantur ibi conditi incedunt, estque etiam aurenem sepulorum novem metrorum altitudine insigne, quo exuviae sacerdotis cuiusdam antiquorum temporum continentur.

At tantis licet divitiis tantaque magnificentia Thibetana religio exornetur, mortua tamen fidei via intima, et arescens omnino; neque ad finitimos populos iam diffunditur nisi depravatis moribus fulta, quos ipsa inducit.

Imminent populo imbelli atque misero Europeo, prout diximus, exultae gentes, Russi praesertim atque Angli, a septentrione illi, isti a meridie, qui non tam diripere aurum cupiunt, quam terris potiri, ubi commerciorum via atque agriculturae divitiae nullae hodie sunt, ubi contra maximae officere optima rei publicae gestione poterunt. Iamque Russorum infelici bello invante, quod in ultimo Oriente geritur, Angli certamen superarunt, qui instructa cohorte ab Sudorum finibus profecta, iterum iterumque hostes, acerrime quamvis patriae solum tuentes, dissiparunt, atque Lhassa ad urbem tandem aliquando castrametati sunt. Fuit igitur Thibetania cum Anglis de pace ferendum foedus unde quum commerciis, tum viatoribus liber saltem aditus fiet, eas per regiones adhuc omnino praeclusus.

DE ECCLESIAE CONCILIIS

INTER

NICAENUM ET CONSTANTINOPOLITANUM I.

ARIANA haeresis causa fuit, ut haud multo elapsso tempore a Nicaeno concilio (1), alia concilia haberentur quasi ad Nicaenum confirmandum eique vim adiungendam, itemque ad Arianorum conatus retundendos. Hi enim, quum Iulius Pontifex an. CCC XL Romae indixisset concilium, quod Athanasii ab exilio revocati causam latius inquireret, quumque eos ad prae-finitum tempus citasset, Romanum conventum subterfugentes effecerunt ut Antiochiae nobilissimi illius templi, a Constantino Magno in-copti et a Constantio postmodum absoluti, dedicatio tunc temporis magno Episcoporum con-cursu, Imperatore favente, qui invitatorias litteras misit, celebraretur. Callidum consilium haud irritum evasit; nonaginta enim episcopi, teste Athanasio (2), accurrerunt; in his tri-ginta sex Ariani, haeresim mirifice in pectore tegentes. Ne enim acatholici in ipso conventus initio viderentur, Arianum nomen publicis scriptis aversati sunt, at extrinsecus insignes sese fidei ac morum vindices iactitarunt.

Peracta igitur templi dedicatione quum epi-scopi congregati essent, Athanasii causa in medium prolata est: accusatur quod contra canones ab exilio fuerit revocatus ac pristinae Alexandrinae ecclesiae restitutus: episcopatu aliquem amotum non aliter quam per Con-cilium restitui oportere; hoc modo non restitutum eum iuste depositum, qui non legitime restitutus esset, deturbandum, aliumque in eius locum sufficiendum. Huic decreto, quamvis Epi-scopi catholici, numero maiores, suffragio con-tradicerent, Constantii tamen Imperatoris, ut verisimile videtur, favore ac voluntate illud factum tectumque habitum est, quod Eusebius Nicomediensis, huic rei actor princeps, (3) eiusque asseculae constituerant. Post multa itaque de episcopo subrogando tunc disceptata, Eu-sebius Emisenus ad sedem Alexandrinam capessendam cooptatus est; putabant enim ab eo, tum propter satis integros mores, tum propter singularem dicendi facultatem, Aegyptiorum animos in Athanasium benevolentissimos facile iri avocatum. Quum vero Eusebius munus recusasset, timens fortasse ne in Alexandrinorum odium incurreret, Gregorius Athanasio suffectus est, homo Arianus, peregrinus ex Cappadocia, quem Philagrius et Arsaccius praefecti vi militari adhibita an. CCC XLII introduxerunt, Patres Sardicensis concilii, de quo mox loquemur, deponere, quem denique Alexandrini misere ne-carunt.

In tanta rerum perturbatione Iulius Pontifex episcopos nonnullos ad Constantem, Occidentis Imperatorem, ablegavit, qui eius opem impe-trarent. Missae itaque imperatoriae litterae ad Constantium fratrem ut concilium magnum celebri pateretur; urgendoque atque instando effectum est, ut Sardicae in utriusque imperii finibus synodus colligeretur. Itaque mense De-

(1) Cfr. an. VII, n. VII.

(2) In opere *De Synodis*.

(3) Hunc S. Hieronymus "Arianae factionis signiferum, appellat.

cembri an. CCC XLIII episcopi centum et septu-ginta convenere, quorum Eusebiani septu-ginta sex; convenere Archidamus et Philoxenus presbyteri Iulii personam gerentes, Osius Cor-dubensis, qui synodo praesedit (1), ipseque Athanasius, ut crimina in se lata depelleret.

Verum Eusebiani, qui Sardicam inviti petie-rant, tot episcoporum consensus veriti, quos nulla fraude circumvenire se posse sperabant, venturos se in synodi conspectum negarunt, nisi prius Athanasius eiusque asseculae inde amoverentur. Quod quum Sardicenses Patres negassent, clam Philippopolim in Thracia secesserunt, haereti-cam synodum alteram ibidem habituri, praeside Stephano Antiocheno. Nova fidei formula ibi procula, « homousion » damnarunt, adversus Athanasium et socios sua confirmarunt decreta, atque Iulio R. P., Osio ceterisque orthodoxis praesulibus edixerunt anathema, praetexta causa, quod Athanasio aliquisque episcopis in Tyri synodo damnatis patrocinarunt (2).

Tantam vero audaciam non tulerunt Sardicenses Patres, atque in eos uti desertores, pa-rum omnium criminatores, fideique orthodoxae impugnatores anathema conclamauerunt (3). Ne autem accusatorum contumax absentia rei in-nocenti gravius praeiudicaret, continuatum est Athanasii iudicium. Hic itaque iniurias sibi ab Eusebianis illatas exponens et ad acta Tyria et Mareotica sese referens, auditus est; Patresque post diligentem actorum omnium inquisitionem totiusque causae cognitionem, Eusebianorum calumniis dolisque perspectis, Athanasium iuxta sententiam Romae prolatam communis omnium consensu absolverunt; Gregorium vero in sedem Alexandrinam ab Eusebianis, prout diximus, per vim intrusum non solum depo-suere, verum etiam plane sunt exsecrati, atque omnes ab eo in sede Alexandrina ordines alia-que eins gesta irrita prorsus habenda consti-tuere.

Ceterum nullum fidei symbolum ediderunt, rati Nicaenum concilium sufficere, quod con-fixas ostenderet haereses ac triumphatas testa-retur. Novam formulam, quam adversarii Phi-lippopoli ediderant concilii Sardicensis nomen mentiti, ut adulterinam ac supposititiam abrogarunt atque rescinderunt. Post haec Patrum reliqua cura fuit ut cleri moribus, Ecclesiae administrationi dignitatique prospicerent, ap-pellationibusque Episcoporum ad Romanum Pontificem eam formam tribuerent, quae su-premo iudici consentanea magis videretur (4).

De omnibus in concilio gestis Pontifex per litteras certior factus est; Constans autem et Constantius Imperatores non solum per epistles synodales rogati sunt ut concilii sententias exsequerentur, sed item moniti ne iudiciis ecclesiasticis in posterum sese immiserent, sed cuncta potius ex ecclesiasticarum legum praescriptis agi permitterent (5).

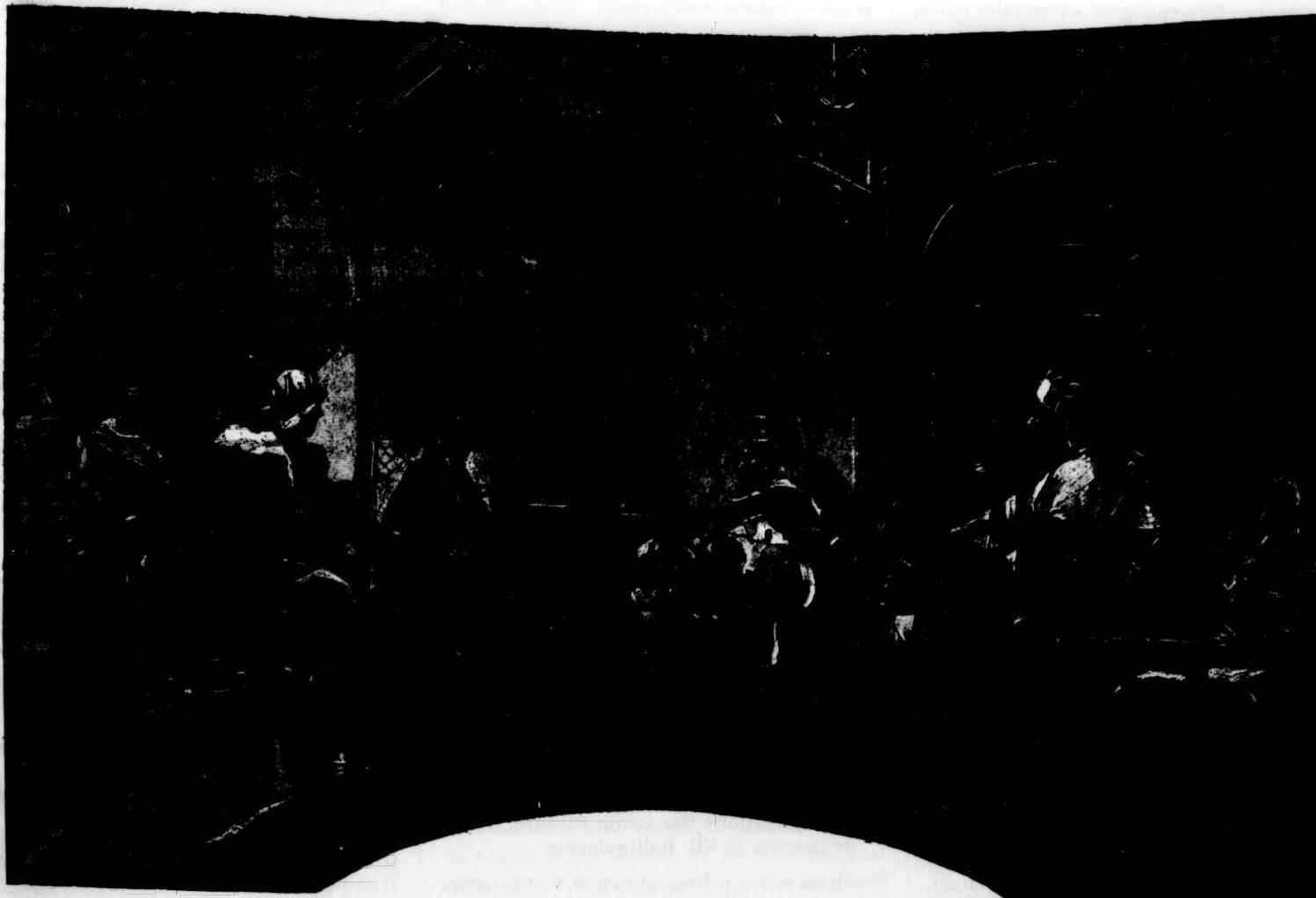
(1) Ita apud GRATIAN., can. II, dist. 16. Athanasius vero Archidamus et Philoxenum tamquam Apostolicas Sedis legato scemmemorat. Osimus patronum synodi fuisse, definiende nimur proposuisse, et singulorum sententias - quod ad officium patroni synodalitatis pertinet - rogasse ex actis Concilii appareat. Cfr. etiam BARON., an. CCC XLVII, num. 8-6 et 10.

(2) ZEPHRINI ZITELLI NATALI, *Epitome historico canonica concitorum generalium*, conc. Sardicense.

(3) Ibidem.

(4) Cfr. ZEPHRINI ZITELLI NATALI, *op. cit.*, ubi canones prout existant in versione latina Dionysii Exiguui referuntur.

(5) BARON., num. 19-21.

FRANCISCI ASSISIENSIS COMMEMORATIO.

QUUM Patriarchalis Lateranensis Ecclesia, omnium Urbis et orbis Ecclesiarum mater et caput, Quiritibus iterum patuit Leonis XIII Pontificis Maximi munificentia restaurata, in abdito dextero latere muralis pictura insigni arte a Francisco Grandi efficta apparuit, quam hodie his paginis lectores expressam non sine causa vident.

Nam coram Innocentio III Pontifice, cuius Leo ille adeo memoriam dilexit, ut monumentum eius cineribus asservandis in Laterano posuerit omnia maximum, inter iurisperitos et reges, inter Episcopos et Cardinales, sodalitatum religiosarum quae ea aetate obortae sunt, patriarchae duo adsunt Ioannes de Matha atque Franciscus Assisiensis. Eminet autem medius Franciscus, ad pedes pontificis genuflexus, cui per amanter Pater benedicit. Francisco adsistunt Ioannes a Sancto Paulo purpuratus pater et suburbicarius Episcopus, et Guido Episcopus Assisiensis, qui regulam Ordinis Minorum iam uterque probaverant, eamque nunc Pontifici sanciendam offerunt.

Quamobrem dum tabula haec gloriam Pontificis effingit, haud minus tamen re praesentat gloriam Francisci. Quem profecto venerabundi et mirabundi intuentur omnes circum adstantes; et Otho, imperator IV ab Innocentio corona praecinctus, et Maria, Petri Aragoniae regis uxor, quam contra virum Pontifex protexit, prae saules denique, et doctores multi tum Orientis, tum Occidentis per regiones clarissimi.

Ea die itaque coram Pontifice gloria nomen que Francisci, Petri benedictione aucta, prae fulgere in universo Christiano orbe cooperunt, quem ille, Christi Iesu renovatis gestis, erat quasi ex peccatis vitiorumque coeno iterum sospitaturus, innumerabili paene illa filiorum sobole, quae hodie adhuc succrescit et multiplicatur, seraphico patri suo solemnia his diebus quotannis canens, cuius quidem choro vocem humillimam nostram toto animo commiscemus.

GEOGRAPHICAE NOTAE.

De Iaponiorum diis.

BELLUM illud acerrimum, quod ultima in Asia geritur, morem iamiam repositum inter nos visum est instaurasse, de Iaponiis rebus inquirere, dicere, scribere quam fusissime. Nonne, profecto, « periculum flavum », quod nuncupabant, nostrorum consuetudini et paci imminet, nonne iam nos urget? Ea enim est haec satiata numquam inquirendi cupiditas, ut nostrum paene antiquissimum orbem novo eo colore undique iam illinere dicas. At in tanta « flavarum rerum colluvione » faustum est tamen pariterque salubre Iaponios mores minore forte taedio quam reliquarum gentium usum scatere.

Ibi enim, si scriptores, si viatores, si geographos, si demographos audias, omnia laeta, nitentia, iucunda et puerili quadam festivitate redolentia ubique. Limpidus ibi renidet aer, arrident flores et montes, sacerdotes et sacerdotissae, infinitus prope exercitus, omnes blando ore invitant.

Haud puto tamen lectores diu laetabundos, si agmen deorum, qui Iaponium olympum in colunt, dinumerare cogerentur; facilius enim puto sidereum multitudinem recolere!... Videntur tamen temporibus antiquissimis Iaponii quoque, ut plerique ceterorum populi, solem deum adorasse; est enim adhuc suprema ipsis dea quae diei praest, quamque suavissime Amaterasu appellant.

Hand tamen illa prima deorum in orbe apparuit. Iam enim creatoris dii telluri formam vitamque dederant, supernatanti tenebris veluti olei fluctus. Hosce inter deos Izanagi quidam eiusque soror Izanami mirandas Iaponiorum insulas generant. Iamque fremebant coruscabantque ventorum, camporum, montium, aquarumque dii, quum solis dea laeva ex Izanagi oculo repente profluit, dum dextera ex luce lunae deus erumphebat. Amaterasu itaque illi munus contigit caelum terramque illustrare; eius frater geminus contra infinitum prope maris regnum adeptus est.

At hic deus misellus brevi captus veluti mente apparuit, laboris impatiens, irae facilis, animo et mente inaequalis: aquarum terraeque regna ineptis motibus conturbabat, dieque nocteque veluti furiis urgentibus ulnabat ad caelum. Hac rabie potuit plures homines immatura nece evorare, ita ut pater eius Izanagius ira vehementissima percitus in profundissimas sui regni foveas filium concluserit, quem oculi pretio sibi emerat.

Praeter haec tamen creationis numina, plurima Iaponii habent, quae non nisi atavi eorum censentur esse, relati inter divos. Quot signa quoque monumenta aut statuae per plateas no-

lis (1); eas autem in unum propter affinitatem congerere haud inopportunum existimavi.

Namque agitatis recens Funkium inter et Battifolium doctores quaestionibus de conviviorum illorum vera celebratione multa sunt disceptata, hinc negante illo, hinc strenue Funkio asserente, cui quidem sententiae Ermonius ipse iuxta traditionem potius accedit.

Haud enim illi videtur quae patres vel doctores, novum testamentum interpretati, de christianis refectionibus scripta reliquerunt, ea omnia de Eucharistiae tantum maximo sacramento intelligi posse. Re quidem vera prima iam Apostoli verba in epistola ad Corinthios: « Convenientibus vobis in unum iam non est dominicam coenam manducare » utrumque convivium satis aperte attingunt. — « Numquid domos non habetis ad manducandum et bibendum? » hisce sequitur Paulus, quae de Eucharistia intelligere plane non est; mox arguit divites de eadem intemperantia. — « Aut Ecclesiam Dei contemnitis et confunditis eos qui non habent? » quae de Sacramento nemo intelligat, quod omnes habere possunt. Postremo verba illa, quae sermonem concludunt: « Itaque fratres mei quum convenitis ad manducandum, invicem exspectate: si quis esurit domi manducet ut non in iudicium convenientias » pariter utique de Agape, at de Eucharistia intelligi nequeunt.

Sed Clemens Alexandrinus Paulo succedit, qui in *Paedagogo* (II, 1) culpas quae eius inter solemnia admittebantur vehementissime in Christianos redarguit, hortaturque fideles, ut eos pudeat nomen sanctissimum, quo Verbi divinum opus recolitur suis praevericationibus profanari. Rursus quum Carpoeratianos Epiphaniusque confutat de conviviis eorum turpissimis eos vituperans, agapis nomine omnino indigna ea asserit.

Hisce de agapum celebratione facti certiores ritus eius qui fuerint iuvat investigare. Tertullianus praecepsit eos tute docet: « Preces antequam convivae discumberent, in fine autem coenae psalmorum cantus precesque salutatoriae, iuxta Christi Iesu atque Apostolorum exempla recitatae ». Incertum vero utrum inter epulas sermonem Episcopi habuerint, an sacri libri perlegerentur. Fraterna huiusmodi convivia ante Eucharistiam sumebantur; at in valentibus paulatim crapulis atque abusu mos ille piennissimus non modo est ablatus, sed praeceptum deinde, ut ad mensam Domini nemo nisi ab hesterna die iejunus accederet. Attamen non defuere haeretici scriptores qui assuerint Eucharistiam non ab ipsa Dominicae coenae die, sed ab hoc conviviorum more inventam. Hos autem satis confundunt Marcus, Matthaeus, Lucas Evangeliae Paulusque Apostolus; quantum denique Evangelium in capite VI°, quod omnino Eucharisticum est. Proxime Ignatii atque Polycarpi epistolas de pane immortalitatis atque de Christi calice non semel loquuntur; Iustinus in Dialogo cum Triphone de calice atque pane Christi iussu offerendis dicit in memoriam redemptionis; Irenaeus loquitur de sacrificio tradito a Christo, quem una Ecclesia valet afferre, atque de corporum resurrectione ex divino cibo quo homines enutriuntur probationem assumit.

Verumtamen documentis hisce monumenta succedunt inscriptiones, picturae. Abercii autem titulus recens inventus inter huiusmodi reliquias ferme princeps appetit. Qui sese scribit a suo pastore Romam missum Fideque ductum almoque cibo enutritum, pisces scilicet magno pa-

riterque purissimo a virgine expiscato, quae illum tradit manducandum amicis una cum pane atque vino exquisitis. Huic accedunt symbola per coemeteriorum ambulacra depicta, pisces nimirum superimposito canistro eoque referto panibus, spicisque manipuli atque uvae cespites; quae omnia mutam quidem sed omnino indubiam sacramenti confirmationem constituant.

DE COLLEGIO URBANO PROPAGANDAE FIDEI.

URBANUS VIII Barberinus, qui tot ac tantos in dilatandum regnum Dei per orbem suscepit labores, Sacrae Congregationi Christiano nomini propagando praepositae Collegium quoque addidit.

Hoc, cuius prospectum in superiore numero lectoribus exhibuimus, erectum est Borrominii architecti celeberrimi opera, qui monumenta suae gloriae in Urbe plura reliquit, atque Pontificiis auspiciis, Idibus Iuniis, anno M DC XXXIII est inauguratum.

Collegio iam praefectus fuerat purpuratus vir Martius Ginnetus, Urbani VIII in Urbe Vicarius, tresque canonici e capitulis Basiliacum Patriarchalium selecti, qui eius assessores essent.

Multis donariis, testamentis, oblationibus res collegii paulatim quum succrevisset, ab ordinaria iurisdictione est redemptum, eius rector est habitus tamquam parochus, aedesque nomine pontificis tandem decoratae sunt.

Edita postmodum « bulla » *Immortalis Dei filius* rei pecuniariae atque regulis vitae studiorumque Pontifex cavit; quo pacto et pie et doce alumni alerentur, et catholici orbis maxima inde utilitas proveniret.

Namque gentibus praecepsit, quae suis in regionibus collegia non habent, Urbanum collegium hoc est constitutum, ut in uberrimam messem animarum qui mittantur messores non desint. Nestoriani, Iacobitae, Persae huiusmodi generis sunt: mox affluxerunt et Nigritae et Sinenses; passimque populi barbarae cuiusvis terrae suos ibi selectos tirones habuere, qui deinde ad sacerdotium evesti Christi Apostoli fierent numquam defuturi.

Sacellum est collegio adiectum Apostolis sacrum Petro et Paulo, quod Nonis Maiis anno M DC XXXIV emus ac r̄mus Cardinalis titulo Sancti Honufrii, posito primo lapide, fundavit. Vir idem purpuratus omnem suam pecuniam in collegium erogavit, ita ut revera eius auctor apparuerit, ipso Pontifice quodammodo munificentior qui locum posuerat. Is enim templum erexit, domos quae circum erant emit, diruit, deinde auxit molem illam ditissimam, quam hodie demiramus. Hisce itaque constituta, erectae, auctae aedes sunt.

At paulo post, Collegium quoque vetustum, quod Gregorianum dicebatur, Collegio de Propaganda Fide additum est. Alexandri VII Pontificis iussu Borrominius architectus primum collegii sacellum in templum commutavit, cui decorando optimi aetatis pictores operam suam contulerunt, quos inter, eximius Carolus Maratta. Templum vero Sanctis Regibus dicatum est, qui primi gentium in Betlehem Iuda ad

adorandum Dominum mox natum vocati sunt, auspicium prorsus divinum de Evangelii predicatione per omnes terras.

Eodem modo alumnorum numerus auctus est, qui Clemente XI regnante vix sex supra triginta numerabantur, violacea ueste induti. Anno enim M DC XLI e purpuratorum patrum propagando christiano nomini addictorum Collegium in ditionem tradebatur omnino, atque alumnis quos et Vivesius episcopus, et Cardinalis a Sancto Honufrio aluerant alios superaddebat. Cardinalis Barberinius, reservato tamen sibi iurepatronatu circa alumnos sex e nationibus eligendos Georgiana, Persarum, Chaldeorum, Melchitarum, Iacobita atque Coptica. Ipse deinde Cardinalis Barberinius alios alumnos adiunxit, et sua pecunia aluit septem Aethiopes, sexque Indos. Postremo ipse vir munificentissimus domos alias, quae circa aedes collegii erant, Congregationi dono dedit, tumque universae aedes completae sunt et circum perfectae, quonodo hodie apparent.

Post eum, complures Italiae Episcopi sua bona ex testamento Sacrae Congregationi adscripserunt. Oriente saeculo XVIII Abellinensis episcopus, pauloque post ipse Pontifex Clemens XI multa bona in rem contulere, denique Cardinalis de Addua, de catholica Fide, in Anglorum praecepsit regno, maxime meritus, Sacram Congregationem bonorum suorum haeredem ex asse constituit.

Medio saeculo XVIII Carolus VI, Austriae imperator, alumnis Graecis et Slavis in Collegium cooprandis conspicuum donum constituit; labente vero eodem saeculo, Cardinalis Berne-sius nova bona sua Gaditana Collegio adsignavit; tandemque Clemens VIII « bulla » edita anno M DC LXXVI privilegium sanxit ut, ex alumnis iis, quotannis unus Pentecostes sacra die coram Pontifice de Spiritu Sancto diceret, hac de causa ut Orientalium fides aberrantium contumacia exemplum ac medelae foret. Eodem saeculo auctus et Ciliciensium Chaldeorum tironum numerus apparuit; postremo Firmanum collegium et Maronitarum adscita Sacrae Congregationis decreto eidem domui fuere.

Hodie tandem centum viginti et ultra tirones in Collegio Urbano numerantur, qui universum catholicum orbem repraesentant. At eorum ex agmine, tot per saecula viri semper doctrina et virtute insigni floruerunt, atque omnium praestantissimi martyres Christi. Primus ex iis recordetur Sanctus Fidelis a Sigmarinda passus pro catholica Fide anno M DC LXI; deinde Michael Antimos Petrusque Cesius, Nicolans Bo-steovichius, Iacobus Foeleckius, Giuska Riesgal-lachius, Melchiorres Iasbas, Raphael Tuchyus, qui omnes variis aetatis ad apostolatum crucis missi, suum certamen sanguine compleverunt.

Et vere quidem Collegii alumni totidem quasi Christi Apostoli verissime habendi sunt, neque domus alia est in christiano orbe, quae coenaculo illi sanctissimo, ubi Iesus postremo discubuit, melius adsimiletur; et ubi verba eius saepius audiantur iubentis ut Evangelii nuntius in omnem terram praedicaretur.

(1) V. ERMONI. *L'Eucharistie dans l'Eglise primitive.* (ibid.)

cereum accendant in Canone apud eam dioecesim, ubi sicut in universa regione mos illum accendendi in oblivionem ac desuetudinem iamdudum abiit. (Indidem).

— In functione vespertina officiator et assistens genuflexionem utroque genu cum profunda inclinatio capitis non agere debent ex. gr. antequam assistens, collocata Hostia in Ostensorio, eam in throno colloget, vel priusquam celebrans accepto velo humerali et concesso suppedaneo Ostensorium pro impertienda benedictione apprehendat; sed in hisce aliisque casibus simplicem genuflexionem cum unico genu debent praestare. (Indidem).

ACTA PONTIFICIA.

Sanctissimi D. N. Pii PP. X litterae ad eminentissimum virum Cardinalem Urbis Vicarium missae de clericis in Urbis Seminaria cooptandis (1).

Instauratio omnium rerum in Christo, quam, Deo invante, in Ecclesia gubernanda Nobis proposuimus, exigit, quae plures iam ediximus, honestam Cleri institutionem, vocationum probationem, de tironum ritae integritate inquisitionem, cautelam denique ne iudeum indulgenter nimis sacrarii pateat aditus. Ut enim Christus Iesus in orbe regnet nihil est magis necessarium quam Cleri sanctitas, qui exemplo, verbis ac scientia fidelium rector evadat, quum, iuxta illud antiquum, hi semper futuri fuerint quales sacerdotes existent: « Sicut sacerdos, sic populus ».

In sacro enim Tridentino concilio legimus: « Nihil est quod alios magis ad pietatem et Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita et exemplum, qui se divino ministerio dedicaverunt; quum enim a rebus aseculi in altiore subtletate locum consipientur, in eos tamquam in speculum reliqui oculos coniiciunt, ex iisque sumunt quod imitantur ». (Sess. XXII, cap. 1, de Reform.). Ex quo necessario fit ut in sortem Domini vocati iam inde a prima iuventute non solum pietate ac doctrina illa excolantur, quae eos sal terre et mundi lucem reddant, sed vitae sanctitatem meditentur, vigilante cauzione diligenter discipline in Seminariis eamdem exercant. In Seminariis enim tenerae aluntur plantae, quae, arbores factae, ubiores efferant fructus; in Seminariis operari parantur, qui vineam Domini colant; ibi denique fortis exercitantur athletae divinas pugnas fortiter debeat.

Iure igitur Tridentini Patres post sessionem (XXIII, cap. 18, de Reform.) in qua novorum horum militum ecclesiastica collegia instituta sunt, sancta excitati letitia, ad invicem gratulabantur, si Concilium Tridentinum nil aliud praeter hoc decrevisset, neque de eius diuturnitate, neque de gravibus difficultatibus laboribusque perlatis fuisse dolendum. Nobis autem Deo grates agendae sunt quod propter Ven. Praedecessorum Nostrorum sollicitudinem ac munificentiam Urbs haec nostra non solum in Dioecesos commodum, sed pro omnibus fere nationibus optimis Seminariis abundet; unde non spes tantum, sed certudo affluit horum tironum, qui per orbem universum disseminantur, pietatem ac scientiam benedictionis fructus esse quolibet allatura.

Itaque quum nobis persuasum sit quotquot sacerdotum appetant ad servandum colendumque ecclesiasticae vitae studium in Seminariis institui debere; utque eorum animus rectius cognoscatur a Moderatis, quibus « bonum testimonium » reddendum est priusquam tironibus ipsis manus imponantur; pro certo habentes quotquot vere ad eamdem vitam votati sint, nihil maius cupere, quam huiusmodi coenacula ingredi, ubi per cœlestia Spiritus Sancti charismata animum ad missionem componant, quam ipsis divina comparavit gratia — qui enim aliter sentiat de veritate fideique vocationis suae magnas excitat dubitationes — optantes quotquot ad sacerdotium se votatos censeant, iam a prima adulescentia, si fieri possit, haec adeant pietatis studiique perfugia; plane con-

firmantes quae Tu, Eminentissime Princeps, litteris ad revños totius Italiae Episcopos missis postremis hisce tribus annis de re statuisti, haec quae sequuntur praecipienda decrevimus:

I. Clerici omnes e Romana dioecesi, itemque qui ex ceteris Italiae dioecesibus a r̄mis Episcopis in Urbem studiorum gratia mittantur, alicuius Seminarii vel ecclesiastici Collegii alumni sunt.

II. Ut, quoad fieri possit, tironibus prouideatur e Romana dioecesi, qui pro convictu solvere non valent, volumus ut loca gratuita Seminarii Romani iis reseruentur, qui theologiae studiis vacent, atque illa in conditione versentur; utque tantum in casu, quo tirones theologi non occurrant, lycei alumnis concedantur. Volumus pariter ut eadem loca iuvenibus quoque Romae non natis tribuantur, dummodo ex domicilio Romanae dioecesi fuerint addicti.

III. Sacerdotes qui, Episcopis suis postulantibus, ex Italiae dioecesibus in Urbem migrant sive ad cursum aliquem philosophiae vel theologiae proiectorem ineundum, sive ad scholas frequentandas tum iuris canonici atque civilis in iudicis discendi ecclesiasticis, tum etiam publicorum athenaeorum, sive ad sese in Romanis Congregationibus exercendos, ipsi quoque in aliquod seminarium aut ecclesiasticum collegium tamquam alumni cooptari debent.

IV. Ephebi ex exteris nationibus commendaticiis cum litteris r̄morum Episcoporum suorum locum sibi procurent oportet apud collegium suae cuiusque gentis, vel, eo deficiente, apud aliud ecclesiasticum collegium.

V. Nequeunt igitur in collegia laica Urbis, licet ab ecclesiasticis viris regantur, clerici et sacerdotes admitti studiis vacantes, ut praefectorum, quod dicitur, munus, ibi gerant. Dolet quidem huiusmodi collegiis detrahere iuvenes qui habitu ecclesiastico hoc officio fungantur; verum hac necessitate, cui singulorum collegiorum Moderatores mature providebunt, potior necessitas habenda est animum illorum iuvenum ecclesiasticae rationi per Seminariorum disciplinam accommodare.

VI. Nemo in Seminario vel collegio ecclesiastico Urbano tamquam alumnus admitti poterit quin petitionem prius exhibeat Ordinarii sui, spondentis se eum, studiorum curriculo expleto, rursus in dioecesim excepturum, idque etiam facturum quando, quavis de causa, Moderatores ipsum dimittendum censeant. Petitiones eadem ab hoc Vicariatu recognoscentur.

VII. Gregoriana studiorum universitas aut PP. Praedicatorum (vulgo della Minerva), Seminarium Romanum ac Vaticanum, collegiumque de Propaganda Fide nullum Clericum aut Sacerdotem tamquam ordinarium auditorem in scholas accipient nisi prius testimonialibus litteris probet se in aliquod ecclesiasticum collegium vel Seminarium adlectum. Pro sacerdotibus Romanis ad ecclesiasticas communitates minime cooptatis venia huius Vicariatus in scriptis requiratur. Ratio eadem pro ecclesiasticis viris servetur, qui in Romanis Congregationibus se exercere cupiant.

VIII. Ad Sacerdotium nequis promoveri valeat ante quartum theologiae institutionis annum absolutum, debitum periculum superatum, ac nisi per annos tres saltem in aliquo Seminario, vel ecclesiastico collegio, tamquam alumnus vixerit.

Mature Tibi, eminentissime Vir, iussa haec Nostra significamus, ut quo studio polles in Nostra Dioecesi gubernanda diligentissimam eorumdem observantium edicas atque in proximum scholarum annum procures, contraria non obstantibus quibusvis consuetudinibus aut privilegiis, quae omnia volumus abrogata.

Atque peculiariter benevolentia Tibi Apostolicam Benedictionem impertimus.

Datum ex aedibus Nostris ad Vaticanum die festo S. Pii V, an. MCMIV.

PIUS PP. X.

DIARIUM VATICANUM.

(Die xxii mens. Augusti — d. xx mens. Sept. M DCCC IV).

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos antistites aliosque ministros, qui sui cuiusque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, inter viros apud Ipsum admissos peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Urbanii cives e paroecis SS. Quirici et Iulithae ac SS. Cosmae et Damiani ad decem millia hominum numerum; iuvenes ex Urbana Congregatione Mariana, cui nomen ex oratorio vulgo del Caravita cum sociis Romam peregrinantibus; manus peregrinorum ex Sardinia insula; Urbani cives ex paroecia S. Mariae Transpontinae ad quindecim millia hominum numerum; Della Faille de Leverghem comes, ad agenda Belgarum negotia apud Apostolicam Sedem deputatus; Ianuarius Granito de Belmonte, archiepiscopus Edessenus, Nuntius Apostolicus apud Austro-Hungaricum Imperium; Leo Harmel eques torquatus una cum equite torquato Maupetit, aliisque viris peregrinationi Gallorum praepositis; Solon de Campello comes, atque uxor Comitis de Boston; Reis de Saginam doctor; Americanorum manus ab excusis mulieribus Sarah et Anna Hungerford adducta; Felix Fioretti, Congregationi S. Pauli Apostoli, vulgo Barnabitarum, iterum praepositus, cum sodalibus suis, qui « Capituli generalis » particeps fuerunt; Paulus Pericoli eques, actionibus instruendis apud tribunal dominus Pontificalis nuper adductus; De la Roche, vicarius generalis Congregationis Canonorum Reg. ex Immaculata B. M. Virginis Conceptione; Marcus Sangnier, praeses Gallicae societatis, cui titulus Sillon; Parisiensium peregrinorum manus; excusus vir Michael Martini de Antas, Lusitanorum apud Apostolicam Sedem legatus; Gallici peregrini ab Archiepiscopo Tolosano coram adducti; Sororum a Caritate Moderatrix generalis; archiepiscopus Florentinus coram adducens r. p. Adulfum Brattina, Moderatorem generalem Congregationis Cleric. Reg. Scholarum Piarum recens electum, atque rr. pp. e consiliis eius; manus invenimus Gallicae societatis de Sillon, cuius vexillo Pontifex sollemniter benedicit; Iosephus Altenweisel, episcopus Brixinen. recente consecratus, cum sue dioecesis legatione; manus peregrinorum Belgarum, Gallorumque ex Burdigalensi dioecesi; Itali sacerdotes peregrini ex Insubria, Veneta et Picena regione ab emo Card. Mediolanensi archiepiscopo, atque Hispani peregrini ab episopis Burgen. et Oxomen. coram adducti.

Pontificiae electiones.

Ambrogius Agius, ex Ord. S. Benedicti Congr. Caisensis primae observantiae, archiepiscopus Palmyrenus et Apostolicus legatus ad insulas Philippinas; ac Franciscus Ragonesi, vicarius generalis Viterbiens. dioecesis, archiepiscopus Myren. atque Apostolicus legatus apud Columbianam civitatem dicuntur.

— A consilio S. Congregationis Tridentinis decretis interpretandis numerantur r̄mi viri Carolus Perosi, Aloisius a Taggia ex Ord. Min. S. Francisci Capulatorum; Benedictus Oietti e Societate Iesu, Bernardinus Klumper ex Ord. Min. S. Francisci.

Varia.

Die xxiii mens. Augusti in aedibus Vaticanis habetur Sacr. Rit. « Congregatio preparatoria » ad disceptandum de virtutibus « in gradu heroico » Ven. Servae Dei Magdalena e SS. Sacramento, Monialis professae Ord. Carmelit. exalceatorum.

— Die xxx mens. Augusti apud eum virum Card. Dominicum Ferrata pariter conveniunt Sacr. Rit. Congregationis Patres ad disceptandum de virtutibus ac supernis donis Ven. Servae Dei Annae Mariae Taigi, matris familias ac Tertiariae professae Ord. SS. Trinitatis pro redemptione captivorum.

(1) Latine vertit I. F.

stras perque fora emineant enumerabis citius, quam Iaponiorum nomina deorum.

Quisque enim civis, quisque fistularum aut crepidarum fabrefactor probabilem sibi post mortem credit apotheosim: nam post mortem quoque honores et tituli virorum memoriae tribuuntur; et imperii diaria persaepe tradunt fortissimi cuiusdam militis diis Manibus altius militiae munus esse delatum, vel Imperatoris decreto illustrem quemdam virum vita funetur inter imperatoria aulae assessores fuisse adscriptum.

Nec raro accidit ut viro ante mortem numinum honores decernantur. Agricola, qui suum oppidum ab aquarum inundanti rabie servavit incolumem, non raro vidit sacellum sibi positum et aram; quamquam non eius ibi personam adoraturi cives accedunt, sed spiritum, quo clavis agricola ille optimum facinus patravit.

Eam ob rem milites opificesque, pauperes et optimates, omnes denique qui apud cives suos meruerint, aequum ius habent ut sedes templi tandem aliquando condescendant; ita viventium orbem flamina mortuorum regunt, vitamque veluti cum iis communem vivunt, eundemque aerem spirant, eodem cibos manducant, siue in honorem condita carmina audiunt. Hac de causa foemina quaedam saltatrix quotidie sub vesperam pulcherrimas vestes induit viri coram sepulcro choreas lectissimas solita ducere narratur. *Kamis* deos omnes vocant, quorum sane in contubernio vigilant atque dormiunt, quietem atque cibos sumunt, vitam ad unguem vivunt. Sed *kamis* ipsae res - o mirum! - fieri possunt.

Nec tamen tot inter divos avarum quemdam videbis aut avidum. Plerumque enim eorum

AESTIVA DIVERTICULA

In via ductu ferrea de socialismo colloquium⁽¹⁾.

— Fateor me mediocris ingenii esse. Si quid in diariis nostris interdum conscribillo, non ea scientia praeditum me exhibeo, qua tu pollere videris.

— At Ferrium babetis, oratorem inter hodier nos facile principem....

— Ferrium nominas! Ad ipsum quod attinet, aperiam quod sentio. Ferrium in quibusdam non omnino probo; aliqui bene multi iuxta mecum sentiunt. Orator noster maximus, pecuniosus copiis rei familiaris, in eleganti villa Samniticis collibus belle insidentem rusticatur, quam utinam similem et ipse haberem! Litteras suo nomine inscriptas hand recipit, nisi in aurata patena, atque a famulo chirothecis munito....

— Papae! Sed ad rem, si placet, redeamus. Ut novae honestioresque pactiones inter operarios et heros fiant maneantque, duce iustitia confiandae sunt. Concedisne?

— Concedo.

— Actus vero iustitiae impleri non poterit nisi ab aliqua lege praecipiatur.

— Optime; ab aliqua lege.

— Quae semper, ubique et ab omnibus ser- vetur.

— Per se patet.

(1) Cf. num. sup.

tempa rudiora sunt: casae conduntur stramine paleisque, ibique sedent dii hominum vota suscepturi. Placentae offeruntur, cupedinariae res pomaque dulcissima, quae quum presbyter mundata Deo obtulerit ipse, gratias agens, manducat.

Stant super altare numinis signa: speculum virgaeque, quibus *gohei* nomen, unde carthaceae taeniae variis coloribus pendent.

Traditur enim temporibus antiquissimis solis dea Amaterasu in specu irae causa secessisse orbemque reliquise tenebris obvolutum; reliquos deos autem, tenebrarum plane impatientes, omnem incassum operam tentasse ut eam ex solitudine revocarent. Tandem oblato speculo vicit muliebris vanitas, statimque ad illustrandum orbem virgo rediit. Huius redditus signa ubique igitur per tempa colluent.

Plura adhuc de Iaponiorum religione dici possunt; satis vero dicimus haec, licet exteriora, attigisse, ut pateat quam ruditis mens sit populo, cuius contra vires et ingenium tantum culmen attigisse videmus.

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE.

Ex Congregatione Sacrorum Rituum, Indulgentiarum et SS. Reliquiarum:

— Missa votiva de Immaculata B M. V. Conceptione qualibet die octavae unusquisque mensis vel dominica sequenti una cum Eiusdem commemoratione, indulta per Decretum S. R. C. *Urbis et Orbis* die xiv mens. Aug. an. M DCCCC III, extenditur ad singulos dies triduanae vel novenariae festivitatis, quae in quibusvis ecclesiis seu oratoriis, approbante loci Or-

— Idecirco eiusmodi lex, quae a nulla temporis, aut loci, aut rerum, aut hominum conditione dependet; lex omnino absonta.

— Absoluta.

— Haec autem lex vocatur « lex moralis », sive norma iusti et iniusti.

— Nil tanti est scire quomodo vocetur; esto tamen.

— Iam vero lex moralis, ab omnibus semper et ubique servanda, auctoritatis rationem sibi vindicat, habet scilicet absolutum imperium. Resane vera, si quando fit ut legi huic morali non obtemperemus, lex ipsa monet nos imperium quoddam detrectasse. Cuiusnam imperium? Num ipsius nostrae rationis? Absit; hoc enim contradictionem involvit, quum imperantes simul et imperati esse nequeamus. Nemo, stricte loquendo, sibimetipsi imperare dicendus est; quodsi interdum dicimus nos ipsos vicesse aut pravos animi motus refraenasse, indigitamus nos actus eliciuisse iuxta imperium legis moralis. Nonne id patet?

— Patet.

— Adde quod aequalis aequali legem statuere nequit. Quae cum ita sint, nullam vim lex moralis habeat, nisi ex una parte ad hominis voluntatem, ex alia ad absolutam referatur rationem, ideoque imperantem, quae ratio DEUS est. Quod si Deum subtrahas, nullo pacto lex moralis consistet, neminem obligabit, immo nec intelligetur. Age dum, lex ista hisce verbis

dinario, in honorem Virginis Immaculatae intra hunc vel proximum annum instituetur. (Ex decr. d. XIIII mens. Iun. an. M DCCCC IV).

— Servari nequit consuetudo non adhibendi conopeum quo tegi debet tabernaculum, ubi asservatur SS. Eucharistiae Sacramentum. (Ex decr. d. XI mens. Iulii an. M DCCCC IV).

— In Festis, non autem infra octavam et in die octava, partes Officiorum propriae debent in eas impedimenti loco illarum ponit, quae vel de Communi accipiuntur, vel sunt iam in iisdem Officiis recitatae. (Ex decr. d. XXIX mens. Iulii an. M DCCCC IV).

— Regulares in Anglia et alibi commorantes in recolendo anniversario Ecclesiae Cathedralis, uti limites Civitatis intelligere debent etiam suburbii Civitatis hodiernae, non eos restringere fines ad primitivam Civitatem seu burgum, quandoque sat exiguum, ubi Ecclesia Cathedralis aedificata fuerat. (Indidem).

— In festo Confessorum post aetatem quadraginta annorum vita excedentium, intra quadragesimale tempus legendae non sunt in primo nocturno lectiones « Iustus » de Communi primo loco; sed lectiones « Beatus vir » de Communi secundo loco. (Indidem).

— Anno proxime insequenti, nempe M DCCCC V, quum redigatur ad instar simplicis, ob excessum dominicae privilegiatae et carentiam diei liberae, Festum Translationis Almae Domus Lauretanam, ideoque octava Immaculatae Conceptionis per se suspensa remaneat, conclusio hymnorum per annum communis non debet tamen in Officio adhiberi, atque ad Missam sumi Praefatio SS. Trinitatis, sed conclusio hymnorum ut in festis B. M. V. per annum et ad Missam Praefatio « Et Te in festivitate » esse debent, perinde ac si Translatio Almae Domus integrum Officium ac Missam habeat. (Indidem).

— Sacerdotes regulares celebrantes in Oratorio interno Sororum cuiuspiam modernae Congregationis et fidelibus minime patenti, Missam iuxta kalendarium sui Ordinis non debent celebrare, sed iuxta Ordines dioecesis, in qua sorores huiusmodi, kalendarium proprium ex privilegio vel usu legitimo non habentes, moram trahunt. (Indidem).

— Ordinarius praecipere potest ut sacerdotes tam saeculares quam regulares in Missis lectis tertium

effertur: « Diligite alterutrum; Unicunque unum; Quod superest, date pauperibus ».

— Idem inculcas! non suspicabar te hue spectare.

— Ratiocinandi vis, quam vos fastiditis, huc me vocavit.

— Nihilominus spero futuram aliquando diem, qua homines, socialistarum placita in rem suam convertentes, beatissimi sint, quidquid obiiciant capulati homines, praesules, ipseque Pontifex Maximus. Patebit quis tandem vinctus pugna discedat.

— Ego discedam, mehercule!

— Tu?

— Ego, inquam; ego!

— Statim surrexi, arcum viatoriam aperui, ex qua Franciscale habitum protuli.

— Vide sis, inclamavi; vir capulatus ego sum; unus ex adversariis tuis magis reformidandis. In Tusciam redeo, ubi omni qua vi possum contendam tunicatum popellum ex unguibus vestris eripere. Ceterum, tu tibi ipsi maximum intulisti iniuriam, quum naufragium in fide passus es. Faxit Deus ut iterum catholice credas, sicut sorores, quibus Augustae Taurinorum oscula, valedicendo, divisisti! Si hoc Dei miseratione tibi contingat, patebit immane quantum, quum socialista factus es, a te ipso desciveris.

His dictis, post hominem hianti adhuc spectandum, e curru descendit.

CRIVELLIUS.

SOCIIS MONITUM.

SSMI DNI N. PII PP. X IMAGO, qua superiorem Commentarii nostri num. VIII decravimus, ex tabula aere cusa desumpta est, quam renovata nuper ad gloriam antiquissimam officina Urbani hospitii S. Michaelis ad Ripam post menses septem assidui indefessique laboris recens edidit. Imaginem autem ipsam deligimus, quum vultus vigorem, oculorum vim lineamentaque Patris amantissimi praeter ceteras aperiat, itemque artis opus proferat selectissimum, quemadmodum Ipse Pontifex, — qui pro animi sui benignitate plures artificem apud se admisit, coram eo constiturus, ut opus omnibus numeris absolveret, — recognovit, autographon denique sub exemplari sibi oblato apponens, quod pariter sociis videre fuit.

Nos itaque ut eorumdem sociorum diligentiae nostrae pignus novum praeberemus, apud memoratam officinam institimus, ut exempla imaginis nobis concederet commentarii *VOX URBIS* sociis imminuto pretio divendenda; qua nostrae sollicitudini gratiore annuente, factum est ut *tabula metr. 0,63 × 0,85 apposita charta manu facta, calchographice impressa, quae vulgo lib. 8 venum datur*, apud nos haberi queat lib. 6 ad domicilium quaerentis, nullo scilicet diribitorio debito pretio.

Iussa vero unice mittantur ad ARISTIDEM LEONORI EQUITEM, Commentarii *VOX URBIS* possessorem et administratorem, Romam (*Via Alessandrina, 87*).

PER ORBEM.

VETUS illud: *Nulla dies sine linea* hodie inscriptionem menstruae huius recensionis praebere poterit, dummodo inter me orbis peregrinatorem, ac vos, qui patientes legitim, de illius verbi *linea* mutua interpretatio intercesserit. Consentiamus igitur vocabulum eo sensu intelligendum, quem veteres quoque adhibuerent pro *septis, vallo, carceribus*, quin imo *lineamentis vi transiliamus*, et audiamus simul *linenam ipsum pro difficultatibus, quae cotidie his diebus consueto apud omnes fere gentes ac tranquillo vitae cursui oppositae sunt ab.... operariorum ab opere desertionibus*.

Quamquam insurgit lectorum chorus: - « Au, au, ridiculum caput! - Quae isthaec fabula est? - Homo es profecto inaniloquus! - Fatus, fungus, bardus! - Hem astutias! - Aufer cavilla; ne quid nimis! » - Pax, pax; nihil amplius, amici! Parcite misero mihi; protinus enim capita rerum expediam.

Sed tamen quo me vertam? Unde enumerationis sumam initium? En Chicagine lanii, en Burdigalae pistores opus deserentes famem civibus suis minitantur; en in Sabinis et in insula Sardinia agricolae ab arvis tumultuose se subducunt; in Gallico oppido cui a Charolo rege nomen vitri artifices ex officinis cedunt; vel salinarum ad Hyères operarii labori ulterius intendere nequeunt, quosque socios non habent armata manu aggrediuntur. Quid infinitum prope indicem prosequar? Massiliae consistam, ubi carbonem ex navibus levantes, machinis « pyroscapharum » addicti, ac paulatim bauli omnes inutilem illum portum redunt.

Neque est credendum his malis tantum humano generi insidias parari; heu! ut assolet, ab ipsis naturae viribus sunt etiam procurata. Horridae tempestates in Civitatum Foederatarum Septentrionalis Americae urbibus S. Pauli ac Minneapolis saeviunt, domus ducentas et ultra funditus evertentes; neque Aloisianae illi omnium artium exhibitione parciunt, damnaque pariter magni momenti inferunt S. Sebastiano, Hispaniae oppido, ac paucim Italiae regionibus, quae meridiem spectant.

Incendia per viginti passuum millia in Corsica insula debacchantur; Hoboken in urbe Bataviae centum circiter millia metr. cub. petrolei absumunt; innumerasque domus vorant Rigae in urbe Cylipeni sinus; Tocopillae denique Anglicam navem nitro et carbone onustam plane destruunt.

In tanto igitur rerum discrimine ut alicuius saltem laetitiae lectores faciam participes, in Germaniam invitabo ad fausta omnia et felicia ingeminanda cum Guilelmo imperatore, filio suo regni haeredi, ac Ceciliae, ex nobilissimo Mecklemburgensi-Schwerin genere ipsi sponsae, paterna dilectione propinante; atque etiam Raconisum, Pedemontanae regionis in oppidum, apud Humbertum, regium puerum XVII kal. Octobr. Italiae natum.

IOCICI.

Quid et cuiusmodi « punctum interrogativum » appellant.

Vir Anglus Pope deformis prorsus homo fuit, quippe statura pusillus, gibbosus humeris, brevis pede, distortus cruribus, colore niger, et non integer oculo; quinimo ore mordax, venenatus verbis, et pronus in maligna quaeribet. Sed viperæ in limam incidit; quum enim in costu quodam illustri mordere quemdam vellet, quia pecuniosum utique, non tamen litteratum cognoverat, ab eo non conveniente in Popianam sententiam quæsivit ita: - « Non miror te ita tenere; numquid scis aliquid qui vel grammaticam ignoras? Age, dic: punctum interrogativum quomodo se habet? » Ille gravis, elate et lente reddidit: - « Punctum interrogativum est quadam nota, seu figura, seu imago statura pusilla, gibbosa humero, colore nigra, distorta crure, lumine laessa, quæ interdum mordaciter et minime convenientia quaerit... » Conventus totus depictum Pope vidit, et remordenti plausit.

EPISTOLARUM COMMERCİUM.

Cl. v. HIL.... Dos...., Chicagine. — De prospectu studiorum istius collegii S. Cyrilli, quem ad me misisti, plurimas tibi ago gratias. Quod cives tui optimo iure PETRUM ANGELINUM nostrum tanti faciant, ut opus eius Lollius in litterarum ludis cum antiquis auctoribus explanent gaudemus quidem, et gratulamur. — Scripta tua iamdiu exspectamus!

Cl. v. FR.... PAL..., Olomucii. — Aenigmata a te proposita ad finem pergunt....

Cl. v. F. AR...., Mediolani. — Bombax! Haud nugae istic aguntur!

ANNALES.

Iaponicum bellum.

Iaponici terrestres exercitus, qui simul collecti ad Liao-yang tendentes reliquimus, eadem prope loca proelium acerrimum cum Russis commiserunt, quod cum celeberrimis pugnis hic usque ab antiquitate pugnatis vix comparari potest. Difficile est enim ab historia deducere certamen ad duodecim fere dies inde sinenter productum, in quo bis centum et quinquaginta hominum milia utrinque essent pro castris, animi summa concitazione gradum inter se contendentis in latissima fronte, hinc bellum inferentibus hostem locis expellere conantibus, inde oppugnatis non minori vi impetum sustinentibus. Adde ab immenso hoc sanguinis lumine, ab horrenda hac caede ne eventus quidem profectos, unde belli exitus quinam futurus sit liceat deduci. Quamvis enim Russi peccatum a Liao-yang recesserint, tamen ita efficerunt ut ab hostibus minime circumcluderentur, utque satis tuto receptu Mukden versus urbem se converterent. Heic itaque novum paratur periculum; quin etiam, si incertis nuntiis fides adhibenda est, dum scribimus iam conversationes primae fiunt. Interea Arthurns portus obdizioni fortiter resistit.

Omittere nolumus omnium gentium legatos ad pacem promovendam in Americana urbe Sancti Aloisii congregatos publice ac vehementer doluisse quod natio nulla earum, quae Hangani de pace conventus participes fuere, suum intercessionis munus Russiae Iaponiaeque, statim ut inimicitiae exarserunt, obtulisset, ac simul nationes ipsas omnes invitasse ad pacem iterum componendam.

At satis probabile heu! videtur desiderium hoc ad instar vocis clamantis in deserto auditum iri!

Creticis motus.

Dum Balcanicas res somno veluti consopitae fauste apparent, en Creta insula necopinato motu agitantur; incolae enim ut Greciae tandem aliquando addicantur iterum clamant, quin imo consurrectionem ad Decembrem mensem minitantur, si antiquae insulae vota Europeae gentes fuerint aspernatae. Itaque Georgius, Graecus princeps e consensu Europaearum nationum insulae praepositus, iter per Europam suscepit ad Cretensem rationes procurandas, protestans simul si res omnino componantur, sese a munere recessurum. Missi quoque sunt a Cretensis Athinas legati, qui, licet apud Theotokis, administrorum collegio praesidem, haud admissi fuerint, certiores tamen facti sunt, nisi iuxta optatam accessionem nunc populo satis fieri queat, futurum tamen ut liberalissimam constitutionem is obtineat, qua actionum suarum liber omnino evadat.

Atque ita etiam res aliquo modo solvetur!

Thibetanum cum Anglis foedus ictum.

Lhassa in urbe foedus tandem ictum est ab Anglis propositum, ut praeclusa regio in posterum exteroram commerciis pateat. De Dalaj illo Lama, qui, potius quam Anglorum triumpho

adstaret, abire maluit, nuntius allatus nullus: illum dicunt Mongoliam petiisse; profactionem vero eius veluti abdicationem interpretantur Thibetani ipsi, qui sacerdotem alium maximum sibi delegerunt.

★

Mauritana atque Americana bella civilia.

In Mauritania regales exercitus novam cladem ad Oulda oppidum intulere ambitioso illi principi imperium sibi repetenti, qui sexcentiens mortuus totidemque reviviscens modum semper invenit incitandi populum praeter omnia quietis indigentem.

In australi America pariter civilia bella perdurant. In Paraguayana enim civitate evertendarum rerum cupidi praesidi edixerunt ut a munere sese abdicaret; eoque renuente, novum gubernium pro tempore crearunt, quod in oppido Villa de Pisar sedem haberet. Ita felicissima illa regio gubernia duo possidet duasque urbes capita.

In Uruguayana contra, legionarii milites rebellum agmina profigarunt eorumque ducem Saravia in pugna interfecere, ita ut facile concludi possit futurum ut confictionibus brevi finis imponatur. Quod est in votis.

★

Discrimen inter Galliam et Apostolicam Sedem.

Post Divionensem, Vallis Vidonis etiam episcopus Romanum demigravit atque Summo Pontifici laudabiliter se subiecit. Quod quum iterum aperte demonstravit in Gallia et ubique Clerum magis Apostolicae Sedi quam guberniis semper obsequuturum, tum Combesii iram excitavit, qui in oratione Antisiodurii habita, violati foederis Pontificis iniuste, de more, accusans, plane declaravit sese collegasque suos inter Galliam et ecclesiasticam potestatem divortium omnino ope, quamvis mutuo partium consensu, procuraturos. Quibus insolentibus verbis Apostolica Sedes optimo iuri fulta, per Urbanum diarium eius mentem vulgo aperiens, solemniter affirmavit diligentissimae officiorum susceptorum executioni se nunquam defuisse, neque Gallico gubernio ullam significasse denuntiationem separationis alicuius inter ecclesiasticam atque civilem potestatem, nec denique clarificationem quamlibet in Galliam minitamat esse.

O generosam, at miseram gentem, cui tristissima tempora instant!

LIBRORUM RECENSIO.

A. MONTI e V. PETRONI. *Grammatica latina con brevi notizie di analisi logica.* Parte prima (Ven. lib. 1). — *Esercizi latini relativi alla grammatica latina con opportuni esercizi di grammatica italiana ad uso della prima classe ginnasiale* (Ven. lib. 2). — Edid I. B. Paravia et Soc. Aug. Taurin., Romae, Mediolani, Florentiae, Neapoli, 1903.

A. Monti et V. Petroni, latinae linguae doctores, duo nuper volumina conscripserunt, quorum in altero praecepta pueris darent latina primum limina adeuntibus, altero propositiones praeberent praeceptis idonea, quibus uterentur; minime enim pulchrum est ea cognoscere, quibus cognitis uti prorsus ignores. Verumtamen hoc satis assequunt illi

esse mihi videntur, quia nitidam perspicuitatem angustae brevitati addiderunt, necessaria tantummodo primum querentes, uberiora futuris libris, quos, credo, praeparant, relinquentes. Quia in re optimum fecisse arbitror; magna enim, et plerumque melior, puerorum pars illa minuta grandine exiguum praeceptorum terretur, qua, Procastis quadammodo strati lectulo, undique et ubique feriuntur, nec ducendi halitum tempus datur; nostrisque praesertim Italiam contigit ut, quae scala, premenda pedibus, effere debeat nos ad superiora domus, ea, capiti imposita, quasi immanni pondere oppressi, numquam optata contingere possimus.

Quapropter non modo edita volumina laudamus, sed ea, quae sequantur et incoepit aedificium absolvant feliciter, spe bona speramus et expectamus.

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI.

LEROU A. *Storia delle Piccole Sore del povero.* Opera premiata dall'Accademia di Francia. — Romae edid. Desclée, Lefebvre et soc., 1904. — (Ven. lib. 4).

BOUTAULD M. *Del conversare con Dio.* Traduzione dal francese di Matilde Fiorilli. — Indidem. — (Ven. lib. 0,20).

MENGHINI IO. BAPT. M. *De oratione XL horarum, in Instructionem Clementinam latine redditam, et novissimis Ap. Sedis Decretis auctam, Commentaria.* — Indidem. — (Ven. lib. 1,20).

AENIGMATA

I.
(vulgo *Rebus*).

H. E. R. B. A

II.

Imperio primi gaudetque doletque vicissim Progenies humana, adeo totum occupat illud. Alterius vitanda cito contagia tabi, Ne primum et totum inficiat, mandetque sepulcro.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Commentarii moderatorem miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet I. B. FRANCESIA comoediam latinis versibus scriptam, cui titulus:

SATURIO.

Aenigmata an. VII, n. VII proposita his respondent:
Nex, Nix, Nox, Nux.

Ea rite soluta miserunt:
A. Menky, *Bellegagny.* — Lad. Lud. Podobinski; Ioan Krauze, *Cracovia.* — Car. Zimmer, *Novland.* — Henr. Tarallo, *Neapoli.* — Alois Frydek, *Reginogradecio.* — Ioan. Cantone Ceva marchio, *Ronco ad Bugellam.* — A. Pápay, *Prusina.* — Georg. Némesh, *Vas Nadasel.* — V. A. Zavadsky, *Petropoli.* — Guil. Schenz, *Ratisbona.* — Senior Astensis. — Car. Stegmüller, *Sabaria.* — Cam. Straschill O. F. M., *Vilao.* — Alois Berthé, *Montboron.* — Petr. Garrone, *Pezzana ad Vercellas.* — Ferd. Canc. Ferrari, *Vastallo.* — Zivirina par., *Lohnau.* — Bon. Kansen, *Isabel.* — Arn. Rudzianki, *Tyskissio Cartatinorum.* — Gust. Grünes Sch. Piar, *Ioachimvallo.* — P. M. Kohlsdorfer S. I., *Chyrovia.* — Ioan. Siekierszynski, *Tworko.* — N. D. Malyniak, *Slonica.* — Ioan. Biacki, *Szczekociny.* — Am. Robert, *Marieville.* — Alex. P. Gest, *Lambertville.* — Cos. Cerasuoli, *Aesernia.* — Soror Maria Loyola, *Chicagine.* — F. Skiba, *Breslau.* — Ioan. Galbiati, *Carugo.* — E. F. Curran, *Iena Nova.* — Aug. Paul. Brasovia. — Io. Stroppa, *Plebe Ultmorum ad Cremonam.* — Fr. Szymanski, *Niestronno.* — Ios. Bok S. I. *Staraviesia.* — D. Le Prevost, *Briocen.* — Call. Amalberti, *Albo Intemello.* — Elia Sanchez Paredes, *Corduba.* — Aem. Nail, *Pracein.* — H. Gardner, *Cincinnati.* — Ios. Walter, *Neo Eboraco.* — Petrus Tergestinus. — Coll. Schol. Piar. *Stellae.* — Alois Capelli, *Senis.* — Herm. Gini, *Aquis Taurin.*

Sortitus est praemium

ELISAEUS SANCHUS PAREDES,
ad quem missum est PETRI ANGELINI opus, cui titulus
DE POETIS ET NUMERIS LATINIS.

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMAE — Ex officina Pacis Phil. Cuggiani.